

‘Nieuwe’ beroepsgroep
waarborgt continuïteit in de zorg

De opmars van de Physician Assistant

Ze zijn geen arts, maar mogen wel medische handelingen verrichten en spreekuren draaien. Physician Assistants verlichten het werk van de medisch specialist en zorgen voor continuïteit op de afdeling.

Bart Ruitkamp, Physician Assistant (PA) bij afdeling Hematologie, ziet patiënten die een stamceltransplantatie hebben ondergaan of intensieve chemotherapie krijgen én zorgt voor patiënten die behandeld worden op de hemaferese afdeling. Hij schrijft zelfstandig recepten uit en verricht medische handelingen zoals het inbrengen van centraal veneuze lijnen en lumbaalpuncties met achterlating van chemotherapie. ‘Ik ben in de volle breedte inzetbaar op de afdeling. Daardoor krijgen de medisch specialisten meer ruimte voor complexere zorg.’

Continuïteit van zorg

Voor afdelingshoofd Hematologie prof. dr. Nicole Blijlevens is de PA een succesverhaal. ‘Toen we

begonnen met opleiden, verklaarde men ons voor gek omdat hematologie een te complex vakgebied zou zijn. Maar we hebben nu twee goede PA's – een op de dagbehandeling en een in de kliniek – die overigens als verpleegkundigen al hadden gewerkt met deze patiëntenpopulatie. Bij de opleiding hebben we zowel gekeken naar hun ambities als de behoeftes van de afdeling. Bart zorgt voor continuïteit in de kliniek. Hij kent de specifieke problematiek van de hematologische patiënten en weet daar veel meer over dan een beginnende arts-assistent. Hij is voor hen een belangrijke vraagbaak.' Dat de PA in het vaarwater van de Arts-assistent komt, is volgens beiden dan ook onjuist. Bart: 'Arts-assistenten zijn vaak maar drie tot vier maanden

Wat doet een Physician Assistant?

Sinds 2004 kent Nederland de Physician Assistant (PA), een medische beroepsgroep met een brede medische masteropleiding. Hun achtergrond is verpleegkundige of paramedicus op HBO-niveau. Inmiddels telt ons land circa 1000 PA's, waarvan 50 in het Radboudumc. Vaak zijn het zorgverleners die hier al langer werken en de afdeling dus goed kennen. Zij volgen allemaal dezelfde masteropleiding en specialiseren zich op de betreffende afdeling.

Sinds 2012 hebben PA's zelfstandig bevoegdheid voor het indiceren en binnen kaders uitvoeren van behandelingen. Zij mogen medische ingrepen verrichten, lichamelijk onderzoek doen en bijvoorbeeld als zaalarts werken. Daarbij kunnen zij op elk gewenst moment supervisie van een medisch specialist vragen. Vanaf dit jaar mogen zij zelfstandig DBC's openen. In 2017 wordt de functie van PA, mits positief geëvalueerd, in de Wet BIG erkend als beroepsgroep.

Bart Ruitkamp: 'Ik ben in de volle breedte inzetbaar op de afdeling. Daardoor krijgen de medisch specialisten meer ruimte voor complexere zorg.'

op de afdeling. In die tijd moeten zij ook werken aan hun opleidingsportfolio en medische ontwikkeling. Ik ben het hele jaar door het vaste aanspreekpunt in de kliniek, laagdrempelig aanwezig voor patiënten en arts-assistenten.'

Hoge kwaliteit

Ook voor afdelingshoofd Anesthesiologie prof. dr. Gert Jan Scheffer is continuïteit van zorg een belangrijke meerwaarde van de PA. 'Het aandeel van de arts-assistent in de zorg wordt steeds minder. We hebben PA's nodig om de organisatie draaiende te houden. Daarnaast bieden zij hoge kwaliteit doordat ze ervaring opbouwen met veel voorkomende ingrepen.' Binnen zijn afdeling is Martien Hendriks een van de acht PA's. Hij verzorgt samen met collega's de preoperatieve poli

en de pijnpoli in Boxmeer, geeft simulatielab- en reanimatieonderwijs, en past sedatie toe bij patiënten die een belastend onderzoek moeten ondergaan. De opleiding tot PA vormde voor hem een welkome aanvulling op zijn functie als anesthesiemedewerker. 'Als bestuurslid van mijn beroepsvereniging viel het me destijds op dat er veel opleidingen waren om je kennis te verbreden, bijvoorbeeld op het gebied van pijnbestrijding. Maar verdiepingsmogelijkheden waren er nauwelijks. Totdat deze masteropleiding werd ontwikkeld. Deze opleiding is het beste wat me is overkomen. Je doet in korte tijd enorm veel kennis op en krijgt met name meer inzicht in de geneeskunde. Ik draag nu op een andere manier verantwoordelijkheid dan als anesthesiemedewerker. Ik kan patiënten bij een

belastend onderzoek meer bieden, bijvoorbeeld een continu infuus met stuurbare sedatiediepte. Juist door het vaak te doen, leer ik steeds meer inspelen op de behoefte van de patiënt en is het mijn specialisatie geworden.'

Professionaliseren

Binnen het Radboudumc is Martien Hendriks voorzitter van het platform voor PA's. 'Via het project Radboudumc hotspots hebben we middelen en mankracht gekregen om ons te professionaliseren. We organiseren nu twee keer per jaar een landelijk geaccrediteerd symposium voor onze beroepsgroep. Daarnaast zijn we bezig om onze positie in huis te versterken. Bijvoorbeeld door het budget voor herregistratie centraal te organiseren en door de stages voor de opleiding

‘We hebben PA's nodig om de organisatie draaiende te houden’

in huis beter te regelen. Maar ook door ons beroep meer bekendheid te geven. De aanwezigheid van PA's zorgt voor meer samenwerking tussen afdelingen, wij zijn immers de constante factor en weten elkaar goed te bereiken.' ■